

Asia: VM183:00/2017 ja VM/1631/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

2. Arvionne lukuun 2 Nykytila

-

3. Arvionne lukuun 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Ehdotetun lain tavoitteet ovat kannatettavia. Tiedon elinkaaren hallintaa koskeva sääntely on tällä hetkellä hajautunut useisiin eri lakeihin, joissa käytetyt käsitteet ja viranomaiselle asetetut velvoitteet ovat osin ristiriitaisia. Käsitteistön tarkentaminen ja vastuiden selkeä kohdentaminen ovat tärkeitä tavoitteita. Tämä pätee myös tiedon elinkaaren hallinnan ja sen hyödynnettävyyden parantamiseen. Lain tiedonhallinnan suunnitteluun ja kuvaamiseen liittyvät velvoitteet ovat omiaan palvelemaan tätä tarkoitusta sekä parantamaan viranomaisten mahdollisuuksia kehittää tietojärjestelmiään palvelemaan tietojen tarkoitettuja käyttäjiä.

Lain soveltamisalan ulottamista tuomioistuimiin tulisi kuitenkin vielä harkita. Tuomioistuinten käyttämästä valtakunnallisesta tietojärjestelmästä, siihen tallettavista tiedoista, talletettujen tietojen luovuttamisesta ja muusta käsittelystä säädetään oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa. Tuomioistuinten velvollisuudesta ilmoittaa ratkaisuistaan säädetään puolestaan kymmenissä erillislaeissa. Jatkovalmistelussa tulisikin tarkoin selvittää, mitä muutoksia yleislain ulottaminen koskemaan tuomioistuinten toimintaa vaatii näihin yksikohtaisia menettelytapoja sisältäviin säännöksiin. Yksinkertaisin ratkaisu olisi tuomioistuinten jättäminen lain soveltamisalan ulkopuolelle.

5. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 1 yleiset säännökset (pykälät 1-4 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

6. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 2 Julkisen hallinnon tiedonhallinnan yleinen ohjaus (pykälät 5-9 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

7. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 3 Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen (pykälät 10-12 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Ehdotetun lain 10 §:ssä tiedonhallintayksikölle asetetaan velvollisuus ylläpitää toimintaympäristönsä tiedonhallintaa määrittelevää ja kuvaavaa tiedonhallintamallia. Lain 11 §:ssä yksikölle on puolestaan asetettu velvollisuus laatia tiedonhallinnan muutossuunnitelma, kun se uudistaa olennaisesti hallintoaan, palvelujaan tai tietojärjestelmiään. Oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain 7 §:n mukaan oikeusministeriö huolehtii oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän kehittämisestä ja käyttöpalvelujen järjestämisestä. Tähän nähden olisi perusteltua, että yksittäiset tuomioistuimet eivät toimisi laissa tarkoitettuina tiedonhallintayksiköinä, vaan tämä tehtävä asetettaisiin tuomioistuinten tietojärjestelmistä ja niiden kehittämisestä vastaavalle viranomaiselle, joka tällä hetkellä on oikeusministeriö.

8. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 4 Tietoturvallisuus (pykälät 13-18 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

9. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 5 Turvallisuusluokittelu (pykälät 19-22 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

10. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 6 Asian ja palvelujen tiedonhallinta (pykälät 23-26 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

11. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 7 Tietoaineistojen muodostaminen ja sähköinen luovutustapa (pykälät 27-31 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

12. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 8 Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi (pykälät 32-38 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

13. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 9 Erinäiset säännökset (pykälät 39-40 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Esityksen mukaan lait ehdotetaan tulevan voimaan 1.6.2019. Lain 40 §:n siirtymäsäännöksessä asetetaan 12 kuukauden siirtymäaika viranomaisen velvollisuudelle muuttaa muussa kuin sähköisessä muodossa sille saapuvat asiakirjat sähköiseen muotoon. Lain 29–31 §:ssä säädetyt tietojen sähköistä luovutustapaa koskevat tekniset järjestelyt on puolestaan toteutettava 24 kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Velvoitteiden toteuttaminen edellyttää nyt käytössä olevien tietojärjestelmien muuttamista, mitä yksittäinen tuomioistuin ei kohdassa 7 todetulla tavalla voi tehdä, koska järjestelmien kehittämisestä vastaa oikeusministeriö. Oikeusministeriö kehittää

parhaillaan uutta asianhallintajärjestelmää yleisille tuomioistuimille ja sen voidaan olettaa olevan pääosin ehdotetun lain vaatimusten mukainen. Järjestelmän valmistuminen siirtymäaikojen puitteissa ei kuitenkaan ole varmaa. Tähän nähden ei olisi tarkoituksenmukaista edellyttää, että tuomioistuimet tai oikeusministeriö muuttaisivat nyt käytössä olevia järjestelmiään vastaamaan ehdotetun lain vaatimuksia. Muuttaminen olisi teknisesti vaikeaa ja kallista. Siirtymäajan tulisi näistä syistä olla pidempi tai siinä tulisi olla mahdollisuus ottaa huomioon tulevien järjestelmien odotettu käyttöönottoajankohta.

14. Muut huomiot

-

Vaikutusten arviointi

Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen:

-

Tietoturvallisuus:

-

Asian ja palvelujen tiedonhallinta:

-

Tietoaineistojen luovuttaminen ja sähköinen luovutustapa:

-

Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi:

-

Muuta huomioitavaa:

-

Oinas Antti
Vaasan hovioikeus